

20110909103927001

RNI No. MAHBIL/2009/35530

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग चार

वर्ष ३, अंक २१(३) | गुरुवार, ऑगस्ट १८, २०११ / श्रावण २७, शके १९३३ | पृष्ठे २१, किंमत रुपये २०.००

असाधारण क्रमांक ५८

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम.

अनुक्रमणिका

सन २०११ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ३२.— मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ आणि नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ यांमध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता अधिनियम.	पृष्ठे १-२१
---	----------------

दिनांक १८ ऑगस्ट २०११ रोजी मा. राज्यपालांनी संमती दिलेला महाराष्ट्र विधानमंडळाचा पुढील अधिनियम माहितीसाठी, याद्वारे, प्रसिद्ध करण्यात येत आहे.

ह. बा. पटेल,
सचिव,
महाराष्ट्र शासन,
विधी व न्याय विभाग.

सन २०११ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ३२.

(माननीय राज्यपालांचो संमती मिळाल्यानंतर “ महाराष्ट्र शासन राजपत्रात ” दिनांक १८ ऑगस्ट २०११ रोजी प्रथम प्रसिद्ध केलेला अधिनियम.)

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ आणि नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ यांमध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता अधिनियम.

ज्याअर्थी. राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नव्हते ;

आणि ज्याअर्थी. यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनासाठी, मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ आणि नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ यांमध्ये आणखी सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली होती ; आणि म्हणून, त्यांनी दिनांक २१ मे २०११ रोजी महाराष्ट्र महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २०११ प्रख्यापित केला होता ;

आणि ज्याअर्थी, उक्त अध्यादेशाचे राज्य विधानमंडळाच्या अधिनियमात रूपांतर करणे इष्ट आहे; त्याअर्थी, भारतीय गणराज्याच्या बासष्टाव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :-

प्रकरण एक

प्रारंभिक

संक्षिप्त १. (१) या अधिनियमास, महाराष्ट्र महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) अधिनियम, २०११ असे नाव व प्रारंभ. म्हणावे.

(२) तो, दिनांक २१ मे २०११ रोजी अंमलात आला असल्याचे मानण्यात येईल.

प्रकरण दोन

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम याची सुधारणा

सन १८८८ २. मुंबई महानगरपालिका अधिनियम (यात यापुढे, या प्रकरणात, ज्याचा निर्देश "मुंबई महानगरपालिका १८८८
चा मुंबई अधिनियम" असा करण्यात आला आहे) याच्या कलम १६ मधील, पोट-कलम (१) नंतर, पुढील पोट-
क्रमांक ३ कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-
याच्या कलम १६ ची सुधारणा.

“(१-१अ) जर, एखादा पालिका-सदस्य किंवा एखादी व्यक्ती, महापौर किंवा, यथास्थिति, उप महापौर हे पद धारण करीत असताना किंवा जेव्हा ती महापौर अथवा उप महापौर हे पद धारण करीत होती त्यावेळी तिचे पदीय कर्तव्य पार पाडतांना तिने केलेल्या गैरवर्तणुकीबद्दल किंवा कोणत्याही अशोभनीय वर्तनाबद्दल दोषी असल्याचे आढळून आल्यास, राज्य शासनास, अशा पालिका-सदस्यास अथवा व्यक्तीस आपले म्हणणे मांडण्याची वाजवी संधी दिल्यानंतर,—

(क) अशा पालिका-सदस्यास त्याच्या पालिका-सदस्य म्हणून असलेल्या उर्वरित कालावधीसाठी पालिका-सदस्य म्हणून राहण्यास निरह ठरविता येईल ; आणि तसेच अशा निरहतेच्या आदेशाच्या दिनांकापासून सहा वर्षांच्या कालावधीसाठी पालिका-सदस्य म्हणून निवडून येण्यास निरह ठरविता येईल ;

(ख) अशा व्यक्तीस अशा निरहतेच्या आदेशाच्या दिनांकापासून सहा वर्षांच्या कालावधीसाठी पालिका-सदस्य म्हणून निवडून येण्यास निरह ठरविता येईल. ”.

सन १८८८ ३. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ३६ ला त्याचे पोट-कलम (१) असा नवीन क्रमांक देण्यात येईल; आणि,—

क्रमांक ३ (क) अशाप्रकारे नवीन क्रमांक दिलेल्या पोट-कलम (१) मधील खंड (ट) ऐवजी, पुढील खंड दाखल करण्यात येईल :-

याच्या कलम ३६ ची सुधारणा.

“(ट) पालिका-सदस्यास महानगरपालिकेच्या सभेत उपस्थित राहण्याचा आणि तेथे होणाऱ्या चर्चेत भाग घेण्याचा जो अधिकार असतो तोच अधिकार आयुक्तास अथवा अनुपस्थितीमुळे किंवा आजारामुळे अथवा इतर कोणत्याही वाजवी कारणामुळे आयुक्तास उपस्थित राहणे शक्य नसेल

त्याबाबतीत, उप आयुक्ताच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेल्या अधिकाऱ्यास असेल आणि त्यास, महापौराच्या परवानगीने कोणत्याही वेळी वस्तुस्थितीविषयी निवेदन किंवा स्पष्टीकरण करता येईल. मात्र, त्यास अशा बैठकीत कोणत्याही महत्त्वाच्या प्रस्तावावर मतदान करण्याची किंवा असा प्रस्ताव मांडण्याची मुभा असणार नाही. आयुक्ताची किंवा अशा कोणत्याही अधिकाऱ्याची एखाद्या सभेत वस्तुस्थितीविषयक निवेदन किंवा स्पष्टीकरण करण्याची इच्छा असेल आणि पूर्वोक्तप्रमाणे परवानगी दिली गेली नसेल त्याबाबतीत, आयुक्तास किंवा अशा कोणत्याही अधिकाऱ्यास त्याची प्रत सभागृहाच्या पटलावर मांडण्याचा हक्क असेल. मात्र महानगरपालिका किंवा महापौर फर्मावील तेव्हा, अनुपस्थिती, आजारपण किंवा इतर कोणतेही बाजवी कारण यामुळे महानगरपालिकेच्या सभेस उपस्थित राहण्यास आयुक्तास प्रतिबंध झाला नसेल तर, आयुक्त स्वतः महानगरपालिकेच्या सभेस उपस्थित राहील ; ” ;

(ख) अशा प्रकारे नवीन क्रमांक देण्यात आलेल्या पोट-कलम (१) नंतर, पुढील पोट-कलम जादा दाखल करण्यात येईल :-

“ (२) आयुक्ताच्या कोणत्याही प्रस्तावास महानगरपालिकेच्या मंजूरीची किंवा मान्यतेची आवश्यकता असेल त्याबाबतीत, महानगरपालिका, नगरपालिका र्मचिवाकडे तो प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर, महानगरपालिकेच्या लगतच घेण्यात आलेल्या सभेच्या दिनांकापासून नव्वद दिवसांच्या आत असा कोणताही प्रस्ताव विचारात घेईल आणि तो प्रस्ताव निकालात काढील- मग अशा प्रस्तावाशी निगडित बाब अशा सभेच्या कार्यसूचीवर घेतलेली असो किंवा नसो-तसे न केल्यास, अशा प्रस्तावाला महानगरपालिकेने मंजूरी किंवा मान्यता दिलेली असल्याचे मानण्यात येईल, आणि अशा आशयाचा अहवाल आयुक्ताकडून शासनाला पाठवण्यात येईल ; आणि तो, शासनाच्या निदेशानुसार पुढील कार्यवाही करील :

परंतु, अशी कोणतीही मानीव मंजूरी किंवा मान्यता या अधिनियमाच्या किंवा त्या वेळी अंमलात असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्याच्या तरतुदींना अनुरूप असलेल्या प्रस्तावाच्या व्याप्तीपुरतीच मर्यादित असेल. ”.

४. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ३७ मध्ये, पोट-कलम (७) नंतर, पुढील पोट-कलम जादा दाखल करण्यात येईल :-

“ (८) महापौर किंवा उप महापौर या अधिनियमाद्वारे किंवा तदन्वये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे महानगरपालिकेच्या लागोपाठ दोन सभा बोलावण्यात कसूर करील तर, त्याला राज्य शासन पदावरून दूर करू शकेल, आणि अशरीतीने दूर केलेला महापौर किंवा उप महापौर, त्याच्या पदाच्या उर्वरित कालावधीत, महापौर किंवा, यथास्थिति, उप महापौर म्हणून पुन्हा निवडून येण्यास किंवा पुनर्नियुक्ती केली जाण्यास पात्र असणार नाही :

सन १८८८ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ३
याच्या कलम
३७ ची
सुधारणा.

परंतु, अशा महापौराला किंवा उप महापौराला आपले स्पष्टीकरण सादर करण्याची वाजवी संधी देण्यात आल्याखेरीज त्याला पदावरून दूर करण्यात येणार नाही :

परंतु आणखी असे की, या पोट-कलमान्वये महापौर किंवा उप महापौर याला पदावरून दूर केल्यामुळे त्याच्या पदाच्या उर्वरित कालावधीत तो पालिका-सदस्य म्हणून असण्याचे चालू राहण्यास बाधा येणार नाही. ”

सन १८८८ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ३ याच्या
कलम ५३अ
आणि ५३ब
समाविष्ट करणे.

५. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ५३ नंतर, पुढील कलमे समाविष्ट करण्यात येतील :—

महानगरपालिकेने
कोणत्याही
समितीच्या
अधिकारांचा वापर
करणे व तिची
कर्तव्ये पार
पाडणे.

“ ५३ अ. जर, या अधिनियमाखालील कोणतीही समिती किंवा विशेष समिती कोणत्याही वेळी घटित केली नसेल, किंवा ती कोणत्याही कारणामुळे या अधिनियमाखालील आपल्या अधिकारांचा वापर करण्याच्या किंवा आपली कर्तव्ये पार पाडण्याच्या स्थितीत नसेल तर, अशी समिती घटित करण्यात येईपर्यंत किंवा आपल्या अधिकारांचा वापर करण्याच्या किंवा आपली कर्तव्ये पार पाडण्याच्या स्थितीत येईपर्यंत, महानगरपालिका, समितीच्या अधिकारांचा वापर करील आणि तिची कर्तव्ये पार पाडील.

समितीचे
सभापती किंवा
उप सभापती
यांना पदावरून
दूर करणे.

५३ ब. या अधिनियमान्वये घटित केलेल्या कोणत्याही समितीच्या सभापतीने किंवा उप सभापती असल्यास त्याने, या अधिनियमाद्वारे किंवा तदन्वये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे, समितीच्या लागोपाठच्या दोन सभा बोलावण्यात कसूर केली तर, राज्य शासन त्यास पदावरून दूर करू शकेल, आणि अशा प्रकारे पदावरून दूर केलेला सभापती किंवा उप सभापती, त्यांच्या पदाच्या उर्वरित कालावधीत, त्या समितीचा सभापती किंवा, यथास्थिति, उप सभापती म्हणून पुन्हा निवडून येण्यास किंवा पुनर्नियुक्ती केली जाण्यास पात्र असणार नाही :

परंतु, अशा कोणत्याही सभापतीस किंवा उप सभापतीस आपले स्पष्टीकरण सादर करण्याची वाजवी संधी दिल्याखेरीज, पदावरून दूर करण्यात येणार नाही :

परंतु आणखी असे की, या कलमान्वये सभापती किंवा उप सभापती याला पदावरून दूर केल्यामुळे त्याच्या पदाच्या उर्वरित कालावधीत तो पालिका-सदस्य म्हणून असण्याचे चालू राहण्यास बाधा येणार नाही. ”

सन १८८८ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ३ याच्या
कलम ६०अ ची
सुधारणा.

६. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ६०अ मधील, पोट-कलम (३) वगळण्यात येईल.

७. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ६०ड मधील, पोट-कलम (२) वगळण्यात येईल. सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम ६०ड ची सुधारणा.

८. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ६४ मधील, पोट-कलम (३) नंतर, पुढील पोट- कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

“(३अ) आयुक्ताच्या कोणत्याही प्रस्तावास, या अधिनियमाच्या तरतुदीन्वये घाटित करण्यात आलेल्या कोणत्याही समितीच्या मंजूरीची किंवा मान्यतेची आवश्यकता असेल त्याबाबतीत, समिती, नगरपालिका सचिवाकडे तो प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर, समितीच्या लगतच घेण्यात आलेल्या सभेच्या दिनांकापासून पंचेचाळीस दिवसांच्या आत, असा कोणताही प्रस्ताव विचारात घेईल आणि तो प्रस्ताव निकालात काढील. मग अशा प्रस्तावाशी निगडीत बाब अशा सभेच्या कार्यसूचीवर घेतलेली असो किंवा नसो- तसे न केल्यास, अशा प्रस्तावाला समितीने मंजूरी किंवा मान्यता दिलेली असल्याचे मानण्यात येईल, आणि तशा आशयाचा अहवाल आयुक्ताकडून महानगरपालिकेला पाठविण्यात येईल :

परंतु, अशी कोणतीही मानीव मंजूरी किंवा मान्यता, या अधिनियमाच्या किंवा त्यावेळी अंमलात असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्याच्या तरतुदींना अनुरूप असलेल्या प्रस्तावाच्या व्याप्तीपुरतीच मर्यादित असेल. ”.

९. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ६९ याच्या खंड (क) मध्ये,— सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम ६९ ची सुधारणा.

(क) “ दहा लाख रुपयांहून अधिक परंतु पंधरा लाख रुपयांहून अधिक नाही ” या मजकुराऐवजी “ पन्नास लाख रुपयांहून अधिक परंतु पंच्याहत्तर लाख रुपयांहून अधिक नाही ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ख) “ पंधरा लाख रुपयांहून अधिक ” या मजकुराऐवजी “ पंच्याहत्तर लाख रुपयांहून अधिक ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ग) पहिल्या परंतुकापूर्वी, पुढील परंतुक समाविष्ट करण्यात येईल :-

“ परंतु, ज्यात पाच लाख रुपयांहून अधिक असेल आणि पंच्याहत्तर लाख रुपयांपेक्षा अधिक नसेल इतक्या खर्चाचा अंतर्भाव असेल अशी, आयुक्ताने केलेली प्रत्येक सविदा, ती करण्यात आल्याच्या दिनांकापासून पंधरा दिवसांच्या आत त्याच्याकडून स्थायी समितीला कळविण्यात येईल : ” ;

(घ) पहिल्या परंतुकामध्ये,—

(एक) “ परंतु ” या मजकुराऐवजी “ परंतु आणखी असे की ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(दोन) “रुपये एक कोटीहून” या मजकुराऐवजी “रुपये सात कोटी पन्नास लाखाहून” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल;

(ड) दुसऱ्या परंतुकामध्ये,—

(एक) “परंतु आणखी असे की” या मजकुराऐवजी “परंतु तसेच, कलम ६४ मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी,” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल;

(दोन) पुढील स्पष्टीकरण जादा दाखल करण्यात येईल :—

“स्पष्टीकरण.—या खंडाच्या प्रयोजनार्थ “ते मिळाल्यापासून तीस दिवसांचा” कालावधी, नगरपालिका सचिवाच्या कार्यालयात प्रस्ताव मिळाल्यानंतर, स्थायी समितीच्या लगतच घेण्यात आलेल्या सभेच्या दिनांकापासून मोजण्यात येईल मग अशा प्रस्तावाशी निगडित बाब अशा सभेच्या कार्यसूचीवर घेतलेली असो किंवा नसो.”

सन १८८८ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ३
याच्या कलम
७० ची
सुधारणा.

१०. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ७० मधील, पोट-कलम (२) मध्ये,—

(क) “स्थायी समितीच्या दोन सदस्यांच्या” या मजकुराऐवजी “स्थायी समितीचे कोणतेही दोन सदस्य, नगरपालिका सचिव आणि आयुक्ताने प्राधिकृत केला असेल असा महानगरपालिका उप आयुक्ताच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जाचा नसलेला कोणताही अधिकारी यामधील कोणत्याही दोन व्यक्तींच्या” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ख) “स्थायी समितीचे उक्त दोन सदस्य” या मजकुराऐवजी “उक्त दोन व्यक्ती” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ग) “उक्त सदस्यांच्या” या मजकुराऐवजी “उक्त दोन व्यक्तींच्या” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(घ) परंतुकामधील, “स्थायी समितीच्या दोन सदस्यांऐवजी” हा मजकूर वगळण्यात येईल.

सन १८८८
चा मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ३
याच्या
कलम ७२
ची
सुधारणा.

११. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ७२ मधील,—

(१) पोट-कलम (१) मध्ये,—

(क) “पन्नास हजार रुपयांहून” या मजकुराऐवजी “तीन लाख रुपयांहून” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ख) पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“परंतु, तीन लाख रुपयांपेक्षा अधिक नसेल इतक्या रकमेच्या कोणत्याही संविदेच्या निविदेची सूचना, महानगरपालिकेच्या अधिकृत संकेतस्थळावर दर्शविण्यात येईल.” ;

(२) समासटीपेमध्ये, “रु. ५०,००० हून” या मजकुराऐवजी “तीन लाख रुपयांहून” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

१२. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १०६ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ यामध्ये कलम १०६अ समाविष्ट करणे.

“ १०६अ. कलम १०६ मध्ये काहीही अंतर्भूत केलेले असले तरी, राज्य शासनाच्या पृष्ठ मान्यतेने, महानगरपालिकेने निर्माण केलेल्या कोणत्याही निधीतून महानगरपालिकेस कोणत्याही अंतर्गत कर्ज घेता येणार नाही, तसेच, महानगरपालिकेस ज्या कारणांकरिता तो निधी निर्माण करण्यात आला आहे त्या कारणांखेरीज अन्य कोणत्याही कारणांसाठी अशा निधीचा वापर करता येणार नाही. ”

महानगरपालिकेने निर्माण केलेल्या निधीच्या वापराबरोबर निबंध.

१३. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १२२ मधील, पोट-कलम (१) मध्ये, “ सरकारी रोख्यांमध्ये ” या मजकुरानंतर “ किंवा केंद्र सरकार, राज्य शासन, शासनाचे उपक्रम, शासनाच्या वित्तीय संस्था किंवा युनिट ट्रस्ट ऑफ इंडिया, यांच्या कर्जरोख्यांमध्ये किंवा ऋणपत्रांमध्ये ” हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १२२ ची सुधारणा.

१४. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १२९ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ यामध्ये कलम १२९अ समाविष्ट करणे.

“ १२९अ. या अधिनियमामध्ये काहीही अंतर्भूत केलेले असले तरी, अर्थसंकल्पीय अंदाज ज्या सरकारी वर्षाशी संबंधित असतील त्या वर्षाच्या प्रारंभापूर्वी महानगरपालिकेने ते अर्थसंकल्पीय अंदाज, कोणत्याही कारणास्तव अतिमरीत्या स्वीकृत केलेले नसतील तर, महानगरपालिका या अधिनियमाच्या तरतुदीनुसार ते अर्थसंकल्पीय अंदाज रीतसर स्वीकृत करेपर्यंत, कलम १२५ अन्वये आयुक्ताने तयार केलेले खर्च व प्राप्तीचे अंदाज, त्या वर्षाचे अर्थसंकल्पीय अंदाज असल्याचे मानण्यात येईल. ”

खर्च व प्राप्ती यांचे अंदाज अर्थसंकल्पीय अंदाज मानणे.

१५. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ५२०ब मधील, पोट-कलम (१) मध्ये, “ लोकहिताच्या विरुद्ध ” या मजकुरानंतर “ किंवा महानगरपालिकेच्या आर्थिक हितसंबंधांविरुद्ध किंवा व्यापक लोकाहिताविरुद्ध ” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम ५२०ब ची सुधारणा.

प्रकरण तीन

मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ यामध्ये सुधारणा

सन १९४९ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ५९
याच्या कलम
१० च्या सुधारणा.

१६. मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ (यात यापुढे, या प्रकरणात, ज्याचा निर्देश "प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम" असा करण्यात आला आहे) याच्या कलम १० मध्ये, पोट-कलम (१) नंतर, पुढील पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

"(१-१अ) जर, एखादा पालिका सदस्य किंवा एखादी व्यक्ती, महापौर किंवा, यथास्थिति, उप महापौर हे पद धारण करीत असताना किंवा जेव्हा ती महापौर अथवा उप महापौर हे पद धारण करीत होती त्यावेळी तिचे पदीय कर्तव्य पार पाडताना तिने केलेल्या गैरवर्तणूकीबद्दल किंवा कोणत्याही अशोभनीय वर्तनाबद्दल दोषी असल्याचे आढळून आल्यास, राज्य शासनास, अशा पालिका सदस्यास अथवा व्यक्तीस आपले म्हणणे मांडण्याची वाजवी संधी दिल्यानंतर,-

(अ) अशा पालिका सदस्यास त्याच्या पालिका सदस्य म्हणून असलेल्या उर्वरित कालावधीसाठी पालिका सदस्य म्हणून राहण्यास निरह ठरविता येईल ; आणि तसेच अशा निरहतेच्या आदेशाच्या दिनांकापासून सहा वर्षांच्या कालावधीसाठी पालिका सदस्य म्हणून निवडून येण्यास निरह ठरविता येईल ;

(ब) अशा व्यक्तीस अशा निरहतेच्या आदेशाच्या दिनांकापासून सहा वर्षांच्या कालावधीसाठी पालिका सदस्य म्हणून निवडून येण्यास निरह ठरविता येईल. "

सन १९४९
चा मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ५९
याच्या कलम १९
ची सुधारणा.

१७. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १९ मध्ये, पोट-कलम (५) नंतर, पुढील पोट-कलम जादा दाखल करण्यात येईल :-

"(६) जर महापौर किंवा उप महापौर या अधिनियमाद्वारे किंवा तदन्वये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे महानगरपालिकेच्या लागोपाठ दोन सभा बोलावण्यात कसूर करील तर, त्याला राज्य शासन पदावरून दूर करू शकेल, आणि अशा रितीने दूर केलेला महापौर किंवा उप महापौर, त्याच्या पदाच्या उर्वरित कालावधीत, महापौर किंवा, यथास्थिति, उप महापौर म्हणून पुन्हा निवडून येण्यास किंवा पुनर्नियुक्ती केली जाण्यास पात्र असणार नाही :

परंतु, अशा महापौराला किंवा उप महापौराला आपले स्पष्टीकरण सादर करण्याची वाजवी संधी देण्यात आल्याखेरीज त्याला पदावरून दूर करण्यात येणार नाही :

परंतु आणखी असे की, या पोट-कलमान्वये महापौर किंवा उप महापौर याला पदावरून दूर केल्यामुळे त्याच्या पदाच्या उर्वरित कालावधीत तो पालिका सदस्य म्हणून असण्याचे चालू राहण्यास बाधा येणार नाही. "

१९४९
चा
मुंबई
५९.

१८. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ३५ नंतर, पुढील कलमे समाविष्ट करण्यात येतील :-

सन १९४९ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ५९
यामध्ये कलम
३५अ व ३५ब
समाविष्ट करणे.

“ ३५अ. जर, या अधिनियमाखालील कोणतीही समिती किंवा विशेष समिती कोणत्याही वेळी घटित केली नसेल, किंवा ती कांणत्याही कारणामुळे या अधिनियमाखालील आपल्या अधिकारांचा वापर करण्याच्या किंवा आपली कर्तव्ये पार पाडण्याच्या स्थितीत नसेल तर, अशी समिती घटित करण्यात येईपर्यंत किंवा आपल्या अधिकारांचा वापर करण्याच्या किंवा आपली कर्तव्ये पार पाडण्याच्या स्थितीत येईपर्यंत, महानगरपालिका समितीच्या अधिकारांचा वापर करील आणि तिची कर्तव्ये पार पाडील.

महानगरपालिकेने
कोणत्याही
समितीच्या
अधिकारांचा
वापर करणे व
तिची कर्तव्ये पार
पाडणे.

३५ब. या अधिनियमान्वये घटित केलेल्या कोणत्याही समितीच्या सभापतीने किंवा उप सभापती असल्यास त्याने, या अधिनियमाद्वारे किंवा तदन्वये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे समितीच्या लागोपाठच्या दोन सभा बोलावण्यात कसूर केली तर, राज्य शासन त्यास पदावरून दूर करू शकेल, आणि अशा प्रकारे पदावरून दूर केलेला सभापती किंवा उप सभापती त्याच्या पदाच्या उर्वरित कालावधीत, त्या समितीचा सभापती किंवा, यथास्थिति, उप सभापती म्हणून पुन्हा निवडून येण्यास किंवा पुनर्नियुक्ती केली जाण्यास पात्र असणार नाही :

समितीचे
सभापती किंवा
उप सभापती
यांना पदावरून
दूर करणे.

परंतु, अशा सभापतीस किंवा उप सभापतीस आपले स्पष्टीकरण सादर करण्याची वाजवी संधी दिल्याखेरीज त्याला पदावरून दूर करण्यात येणार नाही :

परंतु आणखी असे की, या कलमान्वये सभापती किंवा उप सभापती याला पदावरून दूर केल्यामुळे त्याच्या पदाच्या उर्वरित कालावधीत तो पालिका-सदस्य म्हणून असण्याचे चालू राहण्यास बाधा येणार नाही.”

१९. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ३९ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

सन १९४९ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ५९
यामध्ये कलम
३९अ समाविष्ट
करणे.

“ ३९अ. (१) राज्य शासनास, महानगरपालिकेत महानगरपालिका अतिरिक्त आयुक्ताची एक किंवा अनेक पदे निर्माण करता येतील आणि अशा पदांवर योग्य त्या व्यक्तींची नेमणूक करता येईल, जो, आयुक्ताच्या नियंत्रणाच्या अधीनतेने, आयुक्ताच्या सर्व किंवा कोणत्याही अधिकारांचा वापर करील आणि त्याची सर्व किंवा कोणतीही कर्तव्ये व कार्ये पार पाडील.

महानगरपालिका
अतिरिक्त
आयुक्ताची
नेमणूक.

(२) महानगरपालिका अतिरिक्त आयुक्त म्हणून अशा प्रकारे नियुक्त केलेली प्रत्येक व्यक्ती, या अधिनियमाच्या तरतुदीनुसार, आयुक्त ज्या दायित्वांच्या, निर्बंधांच्या आणि सेवेच्या अटी व शर्तीच्या अधीन असेल त्याच दायित्वांच्या, निर्बंधांच्या आणि सेवेच्या अटी व शर्तीच्या अधीन राहील.”

सन १९४९ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ५९ याच्या
कलम ४३ ची
सुधारणा.

२०. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ४३ मधील, पोट-कलम (२) ऐवजी, पुढील पोट-कलम दाखल करण्यात येईल :—

“(२) आयुक्तास किंवा आयुक्ताच्या वतीने उपस्थित असलेल्या, उप आयुक्ताच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जाचा नसलेल्या अधिकाऱ्यास, महानगरपालिकेच्या अथवा तिच्या समितीच्या कोणत्याही सभेमध्ये होणाऱ्या चर्चेत भाग घेण्याचा आणि अन्यथा सहभाग घेण्याचा, तसेच महापौराच्या किंवा समितीच्या पीठासीन अधिकाऱ्याच्या परवानगीने सभेमध्ये आपली मते मांडण्याचा अधिकार असेल, परंतु त्यास कोणत्याही प्रस्तावावर मतदान करण्याची किंवा तो मांडण्याची मुभा असणार नाही.”.

सन १९४९ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ५९
याच्या कलम
५९ ची सुधारणा.

२१. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ५९ मधील,—

(क) पोट-कलम (४) ऐवजी, पुढील पोट-कलम दाखल करण्यात येईल :—

“(४) राज्य शासनाच्या पूर्वमंजूरीशिवाय महानगरपालिकेतील अधिकाऱ्यांची व कर्मचाऱ्यांची कोणतीही नवीन पदे निर्माण करता येणार नाहीत :

परंतु, पदे निर्माण करण्याबाबत महानगरपालिकेकडून सर्वार्थाने परिपूर्ण असा पद निर्मितीचा प्रस्ताव शासनास प्राप्त झाल्यावर त्यावर शासनाकडून घेण्यात आलेला निर्णय असा प्रस्ताव प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून नव्वद दिवसांच्या आत महानगरपालिकेला कळविण्यात येईल.”;

(ख) स्पष्टीकरणाऐवजी पुढील स्पष्टीकरण दाखल करण्यात येईल :—

“स्पष्टीकरण.—वेतनमान किंवा वेतन संरचना यांतील कोणतीही सुधारणा किंवा विशेष वेतन किंवा श्रेणी देण्याबाबत किंवा भत्यांतील सुधारणा (महागाई भत्ता वगळून) किंवा पदनामातील बदल हे पोट-कलम (४) च्या प्रयोजनासाठी, नवीन पदाची निर्मिती असल्याचे मानण्यात येईल.”.

सन १९४९ चा
मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ५९
याच्या कलम
५३ ची
सुधारणा.

२२. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ५३ मधील,—

(क) पोट-कलम (१) मध्ये,—

(एक) “महानगरपालिकेच्या ज्या अधिकाऱ्याचे किमान मासिक वेतन भत्ते वगळून चारशे रुपये किंवा त्याहून अधिक आहे ” या मजकुराऐवजी “महानगरपालिकेचा जो अधिकारी सहायक आयुक्त या पदाशी समतुल्य असलेल्या किंवा त्यापेक्षा उच्च दर्जाच्या पदावर आहे ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(दोन) परंतुकांमध्ये, “भत्ते वगळून चारशे रुपये किंवा त्याहून अधिक मासिक वेतन असलेल्या ” या मजकुराऐवजी “महानगरपालिकेचा सहायक आयुक्त या पदाशी समतुल्य असलेल्या किंवा त्यापेक्षा उच्च दर्जाच्या पदावर असलेल्या ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल;

(ख) पोट-कलम (३) मधील दुसऱ्या परंतुकामध्ये, " भत्ते वगळून शंभर रुपयांहून अधिक मासिक वेतन असलेल्या " या मजकुराऐवजी " लिपिक या पदाशी समतुल्य असलेल्या किंवा त्यापेक्षा उच्च दर्जाच्या पदाच्या वेतनावेढे अथवा त्याहून अधिक वेतन असलेल्या " हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

२३. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ५६ मधील, पोट-कलम (१) मध्ये,—

(क) परंतुकामध्ये,—

(एक) " भत्ते वगळून ज्याचे मासिक वेतन हजार रुपयांहून अधिक आहे " या मजकुराऐवजी " सहायक आयुक्त या पदाशी समतुल्य असलेल्या किंवा त्यापेक्षा उच्च दर्जाच्या पदावर आहे " हा मजकूर दाखल करण्यात येईल;

(दोन) " स्थायी समितीच्या " या मजकुराऐवजी " महानगरपालिकेच्या " हा मजकूर दाखल करण्यात येईल;

(ख) परंतुकानंतर, पुढील स्पष्टीकरण जादा दाखल करण्यात येईल :—

" स्पष्टीकरण.— या कलमाच्या व कलम ५३ च्या प्रयोजनार्थ, जर एका पदाचे वेतनश्रेणीतील किमान व कमाल वेतन दुसऱ्या पदासारखेच असेल, तर ती दोन्हीपदे समतुल्य आहेत असे मानले जाईल. जर एका पदाचे किमान वेतन हे दुसऱ्या पदाच्या वेतनश्रेणीतील निदान किमान वेतनावेढे असेल परंतु कमाल वेतन त्यापेक्षा अधिक असेल तर, पहिले पद दुसऱ्या पदापेक्षा उच्च दर्जाचे मानले जाईल. वेतन संरचनेच्या बाबतीत, जर एका पदाचे वेतन संरचनेतील श्रेणी वेतन हे दुसऱ्यापेक्षा किंवा त्यापेक्षा अधिक असेल तर, पहिले पद हे दुसऱ्या पदाच्या अनुक्रमे समतुल्य किंवा त्यापेक्षा उच्च दर्जाचे मानले जाईल."

२४. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ७३ मध्ये,—

(क) खंड (क) ऐवजी, पुढील खंड दाखल करण्यात येईल :—

" (क) स्थावर मालमत्ता किंवा तिच्यातील कोणताही हितसंबंध किंवा तिच्याशी संबंधित कोणताही हक्क संपादन करण्यासंबंधीच्या संविदाखेरीज, ज्यात पंचवीस लाख रुपयांहून अधिक परंतु पन्नास लाख रुपयांपेक्षा अधिक नसेल इतक्या रकमेचा खर्च अंतर्भूत असेल अशी इतर कोणतीही संविदा महापौराने पूर्व मान्यता दिल्याशिवाय आयुक्ताने करता कामा नये. तथापि, महापौराने मान्यता दिलेल्या सर्व संविदांची एकूण रक्कम वर्षभरात दोन कोटी पन्नास लाख रुपयांपेक्षा अधिक असता कामा नये. बरील तरतुदीच्या अधिनतेने, पंचवीस लाख रुपयांपेक्षा अधिक खर्च अंतर्भूत असेल अशा संविदेस स्थायी समितीची पूर्व मान्यता आवश्यक असेल :

सन १९४९ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ५९
याच्या कलम
५६ ची
सुधारणा.

सन १९४९ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ५९
याच्या कलम
७३ ची
सुधारणा.

परंतु, अनुसूची 'ड' च्या प्रकरण दोन मध्ये, नियम ३ मधील खंड (के) मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, जेथे कोणत्याही सर्वोददेशांसाठी आयुक्ताकडून स्थायी समितीची मान्यता घेतली जाते अशा बाबतीत, स्थायी समिती, त्यासंदर्भात आयुक्ताने केलेल्या प्रस्तावावर, तो प्रस्ताव समितीस मिळाल्यानंतरच्या लगतच घेण्यात आलेल्या सभेच्या दिनांकापासून पंधरा दिवसांच्या आत असा कोणताही प्रस्ताव विचारात घेईल आणि तो प्रस्ताव निकालात काढील- मग अशा प्रस्तावाशी निगडित बाब अशा सभेच्या कार्यसूचीवर घेण्यात आलेली असो किंवा नसो- तसे न केल्यास, अशा सर्वोददेशांसाठी स्थायी समितीने मान्यता दिलेली असल्याचे मानण्यात येईल, आणि तशा आशयाचा अहवाल आयुक्ताकडून महानगरपालिकेला पाठविण्यात येईल. ” ;

(ख) खंड (ड) मध्ये,—

(एक) “ पन्नास हजार ” या मजकुराऐवजी “ पाच लाख ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(दोन) “ दहा लाख ” या मजकुराऐवजी “ पंचवीस लाख ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १९४९ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ५९
याच्या कलम
७९ ची
सुधारणा.

२५. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ७९ मधील, खंड (ग) मध्ये, “ वस्तीतील रहिवाशांच्या सहकारी संस्थेला ” या मजकुरानंतर, पुढील मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल :-

“ किंवा महानगरपालिकेच्या कोणत्याही विकास योजनांच्या अंमलबजावणीच्या परिणामी बेघर झालेल्या व्यक्तींना किंवा महानगरपालिकेच्या विकास योजनेच्या अंमलबजावणीच्या परिणामी बेघर झालेल्या व्यक्तींनीच केवळ निर्माण केलेल्या गृहनिर्माण सहकारी संस्थेला किंवा महाराष्ट्र शासनाच्या किंवा भारत सरकारच्या कोणत्याही विभागास किंवा उपक्रमास, किंवा सार्वजनिक प्रयोजनांसाठी किंवा वैद्यकीय आणि शैक्षणिक प्रयोजनांसाठीच केवळ मुंबई सार्वजनिक विश्वस्तव्यवस्था अधिनियम, १९५० अन्वये नोंदणी केलेल्या सार्वजनिक न्यासाला ; किंवा संस्था नोंदणी अधिनियम, १८६० अन्वये किंवा महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० अन्वये नोंदणी केलेल्या संस्थेस किंवा कंपनी अधिनियम, १९५६ अन्वये नोंदणी केलेल्या कंपनीस किंवा व्यक्तीस सार्वजनिक शौचालये, मुतान्या आणि तत्सम सुविधांची तरतूद करण्याच्या प्रयोजनांसाठी किंवा विष्टा, किंवा इतर घाण किंवा कचऱ्यावर प्रक्रिया करण्याकरीता संयंत्रे उभारण्यासाठी ”.

१९५०
चा
मुंबई
२९.
१८६० चा
२६.
१९६१ चा
महा. २४.
१९५६ चा
१.

सन १९४९ चा
मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ५९
याच्या कलम
९२ ची
सुधारणा.

२६. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ९२ मधील, पोट-कलम (१) मध्ये, “ सार्वजनिक कर्जरोख्यांत ” या मजकुरानंतर “ किंवा केंद्र सरकार, राज्य शासन, शासनाचे उपक्रम, शासनाच्या वित्तीय संस्था किंवा युनिट ट्रस्ट ऑफ इंडिया, यांच्या कर्जरोख्यांमध्ये किंवा ऋणपत्रांमध्ये ” हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल.

२७. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १०० नंतर, पुढील कलम समाविष्ट सन १९४९ चा
करण्यात येईल :—

मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ५९
यामध्ये कलम
१००अ
समाविष्ट
करणे.

“ १००अ. या अधिनियमात काहीही अंतर्भूत केलेले असले तरी, अर्थसंकल्पीय अंदाज ज्या उत्पन्न व खर्च
सरकारी वर्षाशी संबंधित असतील त्या वर्षाच्या प्रारंभापूर्वी स्थायी समितीने ते अर्थसंकल्पीय अंदाज, यांचे अंदाज
कोणत्याही कारणास्तव महानगरपालिकेसमोर सादर केले नसतील आणि त्यामुळे किंवा अन्यथा अर्थसंकल्पीय
महानगरपालिकेने ते अर्थसंकल्पीय अंदाज अंतिमरित्या स्वीकृत केलेले नसतील तर, महानगरपालिका अंदाज मानणे.
या अधिनियमाच्या तरतुदीनुसार ते अर्थसंकल्पीय अंदाज रीतसर स्वीकृत करेपर्यंत, कलम ९५ अन्वये
आयुक्ताने तयार केलेले उत्पन्न व खर्च यांचे अंदाज, त्या वर्षाचे अर्थसंकल्पीय अंदाज असल्याचे
मानण्यात येईल. ”.

२८. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १०९ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट सन १९४९ चा
करण्यात येईल :—

मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ५९
यामध्ये कलम
१०९अ
समाविष्ट
करणे.

“ १०९अ. कलम १०९ मध्ये काहीही अंतर्भूत केलेले असले तरी, राज्य शासनाच्या महानगरपालिकेने
पूर्व मान्यतेशिवाय, महानगरपालिकेने निर्माण केलेल्या कोणत्याही निधीतून महानगरपालिकेस निर्माण
कोणतेही अंतर्गत कर्ज घेता येणार नाही, तसेच, महानगरपालिकेस, ज्या कारणांकरिता तो निधी केलेल्या
निर्माण करण्यात आला आहे त्या कारणांखेरीज अन्य कोणत्याही कारणांसाठी अशा निधीच्या निधीच्या
करता येणार नाही. ”.

२९. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ४५१ मधील, पोट-कलम (१) मध्ये, “ अपव्यय सन १९४९ चा
होण्याचा संभव आहे ” या मजकुरानंतर “ किंवा ते महानगरपालिकेच्या आर्थिक हिताच्या अथवा व्यापक मुंबई
लोकांकरिता विरुद्ध आहे ” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल. अधिनियम

क्रमांक ५९
याच्या कलम
४५१ ची
सुधारणा.

सन १९४९ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ५९
याच्या अनुसूची
'ड' मधील
प्रकरण दोन ची
सुधारणा.

३०. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या अनुसूची 'ड' मधील, प्रकरण दोन मधील,—

(क) नियम १ मध्ये, खंड (२) नंतर, पुढील खंड जादा दाखल करण्यात येईल :—

“(स) जेथे, आयुक्ताच्या कोणत्याही प्रस्तावास महानगरपालिकेच्या मंजूरीची किंवा मान्यतेची आवश्यकता असेल त्याबाबतीत महानगरपालिका, नगरपालिका सचिवाकडे तो प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर, महानगरपालिकेच्या लगतच घेण्यात आलेल्या सभेच्या दिनांकापासून नव्वद दिवसांच्या आत, असा कोणताही प्रस्ताव विचारात घेईल आणि तो प्रस्ताव निकालात काढील- मग अशा प्रस्तावाशी निगडित बाब अशा सभेच्या कार्यसूचीवर घेतलेली असो किंवा नसो-तसे न केल्यास, अशा प्रस्तावाला महानगरपालिकेने मंजूरी किंवा मान्यता दिलेली असल्याचे मानण्यात येईल, आणि तशा आशयाचा अहवाल आयुक्ताकडून शासनाला पाठविण्यात येईल आणि तो शासनाच्या निदेशानुसार पुढील कार्यवाही करील :

परंतु, अशी कोणतीही मानीव मंजूरी किंवा मान्यता या अधिनियमाच्या किंवा त्यावेळी अंमलात असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्याच्या तरतुदींना अनुरूप असलेल्या प्रस्तावाच्या व्याप्तीपुरतीच मर्यादित असेल. ” ;

(ख) नियम ३ मध्ये, खंड (जे) नंतर, पुढील खंड जादा दाखल करण्यात येईल :—

“(के) जेथे आयुक्ताच्या कोणत्याही प्रस्तावास, या अधिनियमाच्या तरतुदीन्वये घटित करण्यात आलेल्या कोणत्याही समितीच्या मंजूरीची किंवा मान्यतेची आवश्यकता असेल त्याबाबतीत, समिती, नगरपालिका सचिवाकडे तो प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर, समितीच्या लगतच घेण्यात आलेल्या सभेच्या दिनांकापासून पंचेचाळीस दिवसांच्या आत, असा कोणताही प्रस्ताव विचारात घेईल आणि तो प्रस्ताव निकालात काढील - मग अशा प्रस्तावाशी निगडित बाब अशा सभेच्या कार्यसूचीवर घेतलेली असो किंवा नसो-तसे न केल्यास, अशा प्रस्तावाला समितीने मंजूरी किंवा मान्यता दिलेली असल्याचे मानण्यात येईल, आणि तशा आशयाचा अहवाल आयुक्ताकडून महानगरपालिकेला पाठविण्यात येईल :

परंतु, अशी कोणतीही मानीव मंजूरी किंवा मान्यता या अधिनियमाच्या किंवा त्यावेळी अंमलात असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्याच्या तरतुदींना अनुरूप असलेल्या प्रस्तावाच्या व्याप्तीपुरतीच मर्यादित असेल. ”.

सन १९४९ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ५९
याच्या अनुसूची
'ड' मधील
प्रकरण पाच
ची सुधारणा.

३१. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या अनुसूची 'ड' मधील प्रकरण पाच मधील—

(क) नियम १ याच्या पोट-नियम (२) मध्ये,—

(एक) “ स्थायी समितीच्या दोन सदस्यांच्या ” या मजकुराऐवजी “ स्थायी समितीचे कोणतेही दोन सदस्य, नगरपालिका सचिव आणि आयुक्ताने प्राधिकृत केलेला असेल असा, महानगरपालिका उप आयुक्ताच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा न झालेला कोणताही अधिकारी, यांच्यामधील कोणत्याही दोन व्यक्तींच्या ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग चार, ऑगस्ट १८, २०११/श्रावण २७, शके १९३३

१५

(दोन) " प्रत्येक संविदेवर किंवा अन्य लेखावर " या मजकुरानंतर " स्थावर मालमत्तेच्या किंवा तीमधील हितसंबंधांच्या किंवा तिच्याबाबतच्या हक्कांच्या संपादनाशी संबंधित असलेल्या संविदेव्यतिरिक्त, " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(तीन) " स्थायी समितीच्या उक्त दोन सदस्यांनी " या मजकुराऐवजी " उक्त दोन व्यक्तींनी " हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(चार) " उक्त सदस्यांच्या " या मजकुराऐवजी " उक्त व्यक्तींच्या " हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ख) नियम २ मधील, पोट-नियम (१) मध्ये,—

(एक) " तीन हजार " या मजकुराऐवजी " दोन लाख " हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(दोन) पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

" परंतु, दोन लाख रुपयांपेक्षा कमी रकमेच्या कोणत्याही संविदेच्या निर्विदेची सूचना, महानगरपालिकेच्या अधिकृत संकेतस्थळावर दर्शविण्यात येईल. "

प्रकरण चार

नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ यामध्ये सुधारणा

१९५०
चा मध्य
प्रांत व
बऱ्हाड
२.

३२. नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ (यात यापुढे, या प्रकरणामध्ये, ज्याचा निर्देश " नागपूर महानगरपालिका अधिनियम " असा करण्यात आला आहे) याच्या कलम १५ मधील, पोट-कलम (१) नंतर, पुढील पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

" (१-१अ) जर, एखादा पालिका-सदस्य किंवा एखादी व्यक्ती, महापौर किंवा, यथास्थिति, उप महापौर हे पद धारण करीत असताना किंवा जेव्हा तो महापौर अथवा उप महापौर हे पद धारण करीत होती त्यावेळी त्याचे पदीय कर्तव्य पार पाडतांना तिने केलेल्या गैरवर्तणुकीबद्दल किंवा कोणत्याही अशोभनीय वर्तनाबद्दल दोषी असल्याचे आढळून आल्यास, राज्य शासनास, अशा पालिका-सदस्यास अथवा व्यक्तीस आपले म्हणणे मांडण्याची वाजवी संधी दिल्यानंतर,—

(अ) अशा पालिका-सदस्यास त्याच्या पालिका-सदस्य म्हणून असलेल्या उर्वरित कालावधीसाठी पालिका-सदस्य म्हणून राहण्यास निरह ठरविता येईल ; आणि तसेच अशा निरहतेच्या आदेशाच्या दिनांकापासून सहा वर्षांच्या कालावधीसाठी पालिका-सदस्य म्हणून निवडून येण्यास निरह ठरविता येईल ;

(ब) अशा व्यक्तीस अशा निरहतेच्या आदेशाच्या दिनांकापासून सहा वर्षांच्या कालावधीसाठी पालिका-सदस्य म्हणून निवडून येण्यास निरह ठरविता येईल. "

सन १९५० चा
मध्य प्रांत व
वन्हाड
अधिनियम
क्रमांक २
याच्या कलम
२० ची
सुधारणा.

३३. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम २० मधील, पोट-कलम (७) नंतर, पुढील पोट-कलम जादा दाखल करण्यात येईल :-

“(८) जर महापौर किंवा उप महापौर या अधिनियमाद्वारे किंवा तदन्वये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे महानगरपालिकेच्या लागोपाठ दोन बैठकी बोलावण्यात कसूर करील तर, त्याला राज्य शासन पदावरून दूर करू शकेल, आणि अशारीतीने दूर केलेला महापौर किंवा उपमहापौर, त्याच्या पदाच्या उर्वरित कालावधीत, महापौर किंवा, यथास्थिति, उप महापौर म्हणून पुन्हा निवडून येण्यास किंवा पुनर्नियुक्ती केली जाण्यास पात्र असणार नाही :

परंतु, अशा महापौराला किंवा उप महापौराला आपले स्पष्टीकरण सादर करण्याची वाजवी संधी देण्यात आल्याखेरीज त्याला पदावरून दूर करण्यात येणार नाही :

परंतु आणखी असे की, या पोट-कलमान्वये महापौर किंवा उप महापौर याला पदावरून दूर केल्यामुळे त्याच्या पदाच्या उर्वरित कालावधीत तो पालिका-सदस्य म्हणून असण्याचे चालू राहण्यास बाधा येणार नाही. ”.

सन १९५० चा
मध्य प्रांत व
वन्हाड अधिनियम
क्रमांक २ याच्या
कलम २५ ची
सुधारणा.

३४. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम २५ मधील, पोट-कलम (२) मध्ये, “आयुक्ताकडून” या मजकुराऐवजी “स्थायी समितीच्या अध्यक्षाकडून” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १९५० चा मध्य
प्रांत व वन्हाड
अधिनियम क्रमांक
२ यामध्ये कलम
३५अ समाविष्ट
करणे.

३५. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ३५ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

स्थायी समितीची
बैठक.

“३५अ. आठवड्यातून किमान एकदा आणि आवश्यकता वाटल्यास इतर वेळी स्थायी समितीची बैठक घेण्यात येईल. ”.

सन १९५० चा
मध्य प्रांत व
वन्हाड
अधिनियम
क्रमांक २
यामध्ये कलम
३८-१अ
समाविष्ट करणे.

३६. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ३८ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

मानिव मंजूरी.

“३८-१अ. जेथे, आयुक्ताच्या कोणत्याही प्रस्तावास महानगरपालिकेच्या मंजूरीची किंवा मान्यतेची आवश्यकता असेल त्याबाबतीत, महानगरपालिका, नगरपालिका सचिवाकडे तो प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर, महानगरपालिकेच्या लगतच घेण्यात आलेल्या बैठकीच्या दिनांकापासून नव्वद दिवसांच्या

आत, असा कोणताही प्रस्ताव विचारात घेईल आणि तो प्रस्ताव निकालात काढील - मग अशा प्रस्तावाशी निगडीत बाब अशा बैठकीच्या कार्यसूचीवर घेतलेली असो किंवा नसो - तसे न केल्यास, अशा प्रस्तावाला महानगरपालिकेने मंजूरी किंवा मान्यता दिलेली असल्याचे मानण्यात येईल आणि तशा आशयाचा अहवाल आयुक्ताकडून शासनाला पाठविण्यात येईल, आणि तो शासनाच्या निर्देशानुसार पुढील कार्यवाही करील.

(२) आयुक्ताच्या कोणत्याही प्रस्तावास, या अधिनियमाच्या तरतुदींअन्वये घटित करण्यात आलेल्या कोणत्याही समितीच्या मंजूरीची किंवा मान्यतेची आवश्यकता असेल त्याबाबतीत, समिती, नगरपालिका सचिवाकडे तो प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर, समितीच्या लगतच घेण्यात आलेल्या बैठकीच्या दिनांकापासून पंचेचाळीस दिवसांच्या आत असा कोणताही प्रस्ताव विचारात घेईल आणि तो प्रस्ताव निकालात काढील - मग अशा प्रस्तावाशी निगडीत बाब अशा सभेच्या कार्यसूचीवर घेतलेली असो किंवा नसो - तसे न केल्यास, अशा प्रस्तावाला समितीने मंजूरी किंवा मान्यता दिलेली असल्याचे मानण्यात येईल, आणि तशा आशयाचा अहवाल आयुक्ताकडून महानगरपालिकेला पाठविण्यात येईल :

परंतु, पोट-कलम (१) किंवा (२) अन्वये दिलेली अशी कोणतीही मानीव मंजूरी किंवा मान्यता या अधिनियमाच्या किंवा त्यावेळी अंमलात असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्याच्या तरतुदींना अनुरूप असलेल्या प्रस्तावाच्या व्याप्तीपुरतीच मर्यादित असेल.”

३७. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ४० नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

सन १९५० चा मध्य प्रांत व वऱ्हाड अधिनियम क्रमांक २ यामध्ये कलम ४०अ समाविष्ट करणे.

“ ४०अ. विशेष समंत्रक समितीच्या व विशेष समितीच्या बैठकीची संख्या, कार्यवृत्ते ठेवणे, अहवाल सादर करणे व अशा समित्यापुढील इतर बाबी, विहित करण्यात येतील अशा रीतीने विनियमित करण्यात येतील. ”

विशेष समंत्रक समितीच्या व विशेष समितीच्या बैठकी आणि कार्यवृत्त ठेवणे.

३८. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ४३ नंतर, पुढील कलमे समाविष्ट करण्यात येतील :-

सन १९५० चा मध्य प्रांत व वऱ्हाड अधिनियम क्रमांक २ यामध्ये कलम ४३अ व ४३ब समाविष्ट करणे.

“ ४३अ. जर, या अधिनियमाखालील कोणतीही समिती किंवा विशेष समिती कोणत्याही वेळी घटित केली नसेल, किंवा ती कोणत्याही कारणामुळे या अधिनियमाखालील आपल्या अधिकारांचा वापर करण्याच्या किंवा आपली कर्तव्ये पार पाडण्याच्या स्थितीत नसेल तर, अशी समिती घटित करण्यात येईपर्यंत किंवा आपल्या अधिकारांचा वापर करण्याच्या किंवा आपली कर्तव्ये पार पाडण्याच्या स्थितीत येईपर्यंत, महानगरपालिका, समितीच्या अधिकारांचा वापर करील आणि तिची कर्तव्ये पार पाडेल.

महानगरपालिकेने कोणत्याही समितीच्या अधिकारांचा वापर करणे व तिची कर्तव्ये पार पाडणे

४३ब. या अधिनियमान्वये घटित केलेल्या कोणत्याही समितीच्या अध्यक्षांना किंवा उपाध्यक्ष असल्यास त्यांना, या अधिनियमाद्वारे किंवा तदन्वये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे, समितीच्या लागोपाठच्या दोन बैठका बोलवण्यात कसूर केली तर, राज्य शासन त्यास पदावरून दूर करू शकेल, आणि अशा प्रकारे पदावरून दूर केलेला अध्यक्ष किंवा उपाध्यक्ष, त्याच्या पदाच्या उर्वरित कालावधीत, त्या समितीचा अध्यक्ष किंवा, यथास्थिती, उपाध्यक्ष म्हणून पुन्हा निवडून येण्यास किंवा पुनर्नियुक्ती केली जाण्यास पात्र असणार नाही :

समितीचे अध्यक्ष किंवा उपाध्यक्ष यांना पदावरून दूर करणे.

परंतु, अशा कोणत्याही अध्यक्षास किंवा उपाध्यक्षास आपले स्पष्टीकरण सादर करण्याची वाजवी संधी दिल्याखेरीज, त्याला पदावरून दूर करण्यात येणार नाही :

परंतु आणखी असे की, या कलमान्वये अध्यक्ष किंवा उपाध्यक्ष याला पदावरून दूर केल्यामुळे, त्याच्या पदाच्या उर्वरित कालावधीत तो पालिका-सदस्य म्हणून असण्याचे चालू राहण्यास बाधा येणार नाही.”.

सन १९५० चा
मध्य प्रांत व
बऱ्हाड
अधिनियम
क्रमांक २
यामध्ये कलम
४८अ समाविष्ट
करणे.

३९. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ४८ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

महानगरपालिका
अतिरिक्त
आयुक्ताची
नियुक्ती.

४८अ. (१) राज्य शासनास, महानगरपालिकेत महानगरपालिका अतिरिक्त आयुक्ताची एक किंवा अनेक पदे निर्माण करता येतील आणि अशा पदांवर योग्य त्या व्यक्तींची नेमणूक करता येईल, जो, आयुक्ताच्या नियंत्रणाच्या अधीनतेने, आयुक्ताच्या सर्व किंवा कोणत्याही अधिकारांचा वापर करील आणि त्याची सर्व किंवा कोणतीही कर्तव्ये व कार्ये पार पाडील.

(२) महानगरपालिका अतिरिक्त आयुक्त म्हणून अशा प्रकारे नियुक्त केलेली प्रत्येक व्यक्ती, या अधिनियमाच्या तरतुदीनुसार, आयुक्त ज्या दायित्वांच्या, निर्बंधांच्या आणि सेवेच्या अटी व शर्तीच्या अधीन असेल त्याच दायित्वांच्या, निर्बंधांच्या आणि सेवेच्या अटी व शर्तीच्या अधीन राहील.”.

सन १९५० चा
मध्य प्रांत व
बऱ्हाड
अधिनियम
क्रमांक २
याच्या कलम
४९ ची
सुधारणा.

४०. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ४९ मधील, पोट-कलम (१) मध्ये, “महानगरपालिका उप आयुक्त” या मजकुरानंतर “आणि महानगरपालिका सहायक आयुक्त” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १९५० चा
मध्य प्रांत व
बऱ्हाड
अधिनियम
क्रमांक २
याच्या कलम
५० ची
सुधारणा.

४१. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ५० मधील,—

(१) पोट-कलम (१) मध्ये,—

(क) “दरमहा, एक हजार रुपयांपेक्षा अधिक वेतन असलेले” हा मजकूर वगळण्यात येईल;

(ख) विद्यमान परंतुकाच्या अगोदर, पुढील परंतुक समाविष्ट करण्यात येईल :—

“परंतु, पदे निर्माण करण्याबाबत महानगरपालिकेकडून सर्वार्थाने परिपूर्ण असा पदनिर्मितीचा प्रस्ताव शासनास प्राप्त झाल्यावर शासनाकडून त्यावर घेण्यात आलेला निर्णय असा प्रस्ताव प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून नव्वद दिवसांच्या आत महानगरपालिकेला कळविण्यात येईल : ”;

(ग) विद्यमान परंतुकामध्ये,—

(एक) “परंतु” या मजकुराऐवजी “परंतु आणखी असे की” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल :

(दोन) खंड (१) मध्ये, “ज्याचे किमान मासिक वेतन सहाशे रुपयांपेक्षा कमी नसेल अशा” या मजकुराऐवजी “ज्या पदांचा दर्जा, सहायक आयुक्ताच्या पदास समकक्ष किंवा त्या पदापेक्षा उच्च असेल अशा पदांवरील” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(तीन) खंड (२) वगळण्यात येईल ;

(चार) खंड (४) नंतर, पुढील स्पष्टीकरण समाविष्ट करण्यात येईल :—

“ स्पष्टीकरण.--- वेतनमान किंवा वेतन संरचना यामधील कोणतीही सुधारणा किंवा विशेष वेतन किंवा श्रेणी देण्याबाबत किंवा भत्यांतील (महागाई भत्ता वगळून) किंवा पदनामातील बदल हे पोट-कलम (१) च्या प्रयोजनांसाठी, नवीन पदाची निर्मिती असल्याचे मानण्यात येईल.”;

(२) पोट-कलम (३) नंतर, पुढील स्पष्टीकरण जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ स्पष्टीकरण.— या कलमाच्या प्रयोजनार्थ, जर एका पदाचे वेतनश्रेणीतील किमान व कमाल वेतन दुसऱ्या पदासारखेच असेल, तर ती दोन्ही पदे समतुल्य आहेत असे मानले जाईल. जर एका पदाचे किमान वेतन हे दुसऱ्या पदाच्या वेतनश्रेणीतील निदान किमान वेतनाएवढे असेल परंतु कमाल वेतन त्यापेक्षा अधिक असेल तर, पहिले पद दुसऱ्या पदापेक्षा उच्च दर्जाचे मानले जाईल. वेतन संरचनेच्या बाबतीत, जर एका पदाचे वेतन संरचनेतील श्रेणी वेतन हे दुसऱ्याएवढे किंवा त्यापेक्षा अधिक असेल तर, पहिले पद हे दुसऱ्या पदाच्या अनुक्रमे समतुल्य किंवा त्यापेक्षा उच्च दर्जाचे मानले जाईल.”.

४२. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ५१ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

सन १९५० चा
मध्य प्रांत व
वन्हाड अधिनियम
क्रमांक २ यामध्ये
कलम ५१अ
समाविष्ट करणे.

“ ५१अ. (१) आयुक्त किंवा याबाबतीत त्याने पदनिर्देशित केलेला अन्य कोणताही अधिकारी, महानगरपालिका मुख्य लेखापरीक्षक, संबंधित विभागाचा प्रमुख आणि आयुक्ताने नामनिर्देशित केलेला एक अधिकारी यांचा समावेश असलेली एक कर्मचारी निवड समिती असेल.

कर्मचारी निवड
समिती घटित
करणे.

(२) आधीच नगरपालिका सेवेत असलेल्या व अर्हता, वय आणि अनुभव यासंबंधातील पात्रताविषयक निकषांची पूर्तता करणाऱ्या व्यक्तींमधून नेमणूक करण्याचे यांजले नसेल तर किंवा नेमणूक तात्पुरत्या स्वरूपाची असून सहा महिन्यांपेक्षा अधिक काळासाठी नसेल तर, कर्मचारी निवड समिती, नियमांद्वारे विहित केलेल्या रीतीने, कलम ५३ च्या पोट-कलम (१) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या नेमणूकांव्यतिरिक्त व महानगरपालिका, राज्य शासनाच्या पूर्वमान्यतेने, आदेशाद्वारे याबाबत विनिर्दिष्ट करील अशा नेमणूकांव्यतिरिक्त, महानगरपालिका सेवेतील सर्व नेमणूकांसाठी उमेदवारांची निवड करील.

(३) अशा रीतीने निवड झालेल्या उमेदवारांच्या नेमणूका, नगरपालिका सेवेमध्ये नेमणूका करण्यास सक्षम असलेला प्रत्येक प्राधिकारी, कर्मचारी निवड समितीने दिलेल्या निदेशांनुसार करील. ”.

४३. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ५३ च्या पोट-कलम (२) मधील, परंतुच वगळण्यात येईल.

सन १९५० चा
मध्य प्रांत व
वन्हाड अधिनियम
क्रमांक २ याच्या
कलम ५३ ची
सुधारणा.

सन १९५० चा
मध्य प्रांत व
वन्हाड
अर्धनियम
क्रमांक २
याच्या कलम
६३ ची
सुधारणा.

४४. नागपूर महानगरपालिका अर्धनियमाच्या कलम ६३ मधील,—

(क) खंड (क) मध्ये,—

(एक) “दहा लाख” या मजकुराऐवजी “पंचवीस लाख” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(दोन) “पंधरा लाख” हा मजकूर ज्या दोन ठिकाणी आला आहे तेथे त्याऐवजी “पन्नास लाख” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(तीन) “एक कोटी” या मजकुराऐवजी “दोन कोटी पन्नास लाख” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(चार) परंतुकामध्ये, “स्थायी समिती” या मजकुराऐवजी “कलम ३८-१अ मधील पोट-कलम (२) मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी स्थायी समिती” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(पाच) परंतुकानंतर पुढील स्पष्टीकरण जादा दाखल करण्यात येईल :—

“स्पष्टीकरण.—या खंडाच्या प्रयोजनार्थ, “प्रस्ताव मिळाल्याचा दिनांक” या संज्ञेचा अर्थ, नगरपालिका सचिवाच्या कार्यालयात प्रस्ताव मिळाल्यानंतर, स्थायी समितीच्या लगतच घेण्यात आलेल्या बैठकीचा दिनांक - मग अशा प्रस्तावाशी निगडित बाब अशा बैठकीच्या कार्यसूचीवर घेतलेली असो किंवा नसो-असा आहे.” ;

(ख) खंड (ड) मध्ये, “दोन लाख रुपयांपेक्षा अधिक परंतु दहा लाख रुपये” या मजकुराऐवजी “पाच लाख रुपयांपेक्षा अधिक परंतु जास्तीत जास्त पंचवीस लाख रुपये” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १९५० चा
मध्य प्रांत व
वन्हाड
अर्धनियम
क्रमांक २
याच्या कलम
६४ ची
सुधारणा.

४५. नागपूर महानगरपालिका अर्धनियमाच्या कलम ६४ मधील,—

(१) पोट-कलम (१) मध्ये,—

(क) “पन्नास हजार” या मजकुराऐवजी “दोन लाख” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ख) पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“परंतु, दोन लाख रुपयांपेक्षा अधिक नसेल इतक्या रकमेच्या कोणत्याही सॉविदेच्या निविदेची सूचना, महानगरपालिकेच्या अधिकृत संकेत स्थळावर दर्शविण्यात येईल.” ;

(२) समासटीपेमध्ये, “पन्नास हजार” या मजकुराऐवजी “दोन लाख” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १९५० चा
मध्यप्रांत व
वन्हाड
अर्धनियम
क्रमांक २ याच्या
कलम ८३ ची
सुधारणा

४६. नागपूर महानगरपालिका अर्धनियमाच्या कलम ८३ मध्ये, “राज्य शासन, याबाबतीत विहित करील अशा सार्वजनिक प्रतिभूतीमध्ये” या मजकुरानंतर “किंवा केंद्र सरकार, राज्य शासन, शासनाचे उपक्रम, शासनाच्या वित्तीय संस्था किंवा युनिट ट्रस्ट ऑफ इंडिया यांच्या कर्जरोख्यांमध्ये किंवा ऋणपत्रांमध्ये” हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल.

४७. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ९० नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

सन १९५० चा
मध्य प्रांत व
बऱ्हाड अधिनियम
क्रमांक २ यामध्ये
कलम ९०अ
समाविष्ट करणे.

“ ९०अ. कलम ९० मध्ये काहीही अंतर्भूत केलेले असले तरी, राज्य शासनाच्या पूर्व मान्यतेशिवाय, महानगरपालिकेने निर्माण केलेल्या कोणत्याही निधीमधून महानगरपालिकेस कोणतेही अंतर्गत कर्ज घेता येणार नाही, तसेच, महानगरपालिकेस, ज्या कारणांकरिता तो निधी निर्माण करण्यात आला आहे त्या कारणाखेरीज अन्य कोणत्याही कारणांसाठी अशा निधीचा वापर करता येणार नाही.”.

महानगरपालिकेने
निर्माण केलेल्या
निधीच्या
वापरातरीन निबंध.

४८. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ४०७ मधील, पोट-कलम (१) मध्ये, “ महानगरपालिका निधीचा अपव्यय होण्याचा किंवा त्याचे नुकसान होण्याचा संभव आहे ” या मजकुरानंतर “ किंवा महानगरपालिकेच्या आर्थिक हिताच्या विरोधात जाण्याचा किंवा व्यापक लोकहिताच्या विरोधात जाण्याचा संभव आहे ” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १९५० चा
मध्य प्रांत व
बऱ्हाड अधिनियम
क्रमांक २ याच्या
कलम ४०७ ची
सुधारणा.

२०११ चा ४९. (१) महाराष्ट्र महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २०११ हा याद्वारे निरसित करण्यात येत आहे.
महा. अध्या. १२.

सन २०११ चा
महाराष्ट्र
अध्यादेश
क्रमांक १२ याचे
निरसन व
व्यावृत्ती.

१८८८ चा (२) असे निरसन झाले असले तरी, उक्त अध्यादेशाद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या मुंबई ३. महानगरपालिका अधिनियम, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ आणि नागपूर शहर १९४९ चा अधिनियम, १९४८ यांच्या संबंधित तरतुदीन्वये करण्यात आलेली कोणतीही कृती किंवा १९५० चा कार्यवाही (काढण्यात आलेली कोणतीही अधिसूचना किंवा आदेश यांसह) ही या अधिनियमाद्वारे सुधारणा मध्य प्रांत करण्यात आलेल्या संबद्ध अधिनियमाच्या संबंधित तरतुदीन्वये करण्यात आलेली कोणतीही कृती, व बऱ्हाड २. कार्यवाही किंवा यथास्थिति, काढण्यात आलेली कोणतीही अधिसूचना किंवा दिलेला आदेश असल्याचे मानण्यात येईल.